

ROB VAN SCHEERS

UTREGSE TOESTANDEN

Een koningsdrama in de Galgenwaard

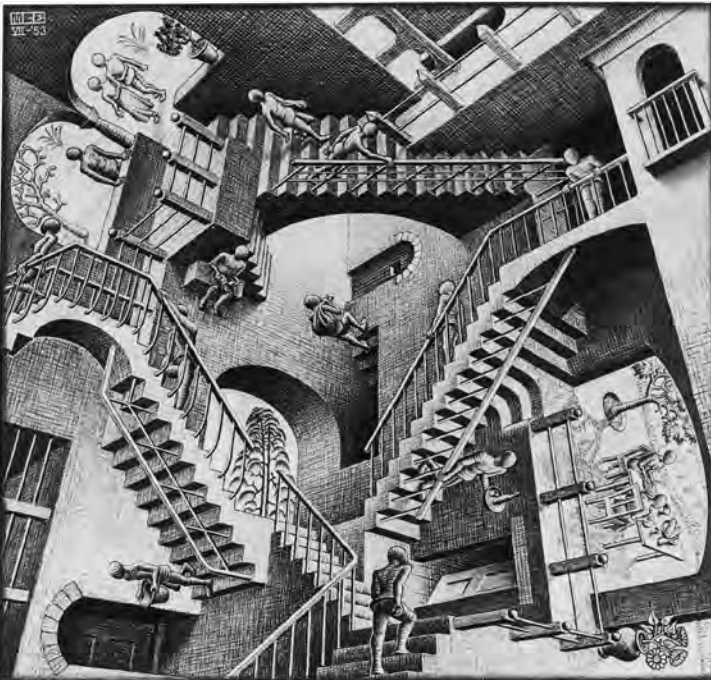

Inhoud

Proloog: het labyrint	7
1. De liefhebber	13
2. De troubleshooter	29
3. Ondertussen op het veld	45
4. De observant	57
5. Een supportersleven	67
6. De troubleshooter II	89
7. De afwikkeling	107
8. Een nieuwe directeur	113
9. Een nieuwe hoofdsponsor	139
10. Een nieuwe hoofdtrainer	167
11. Een koningsdrama in de Galgenwaard	183
Epiloog: de nabeschuwing	211
Dank	221

Proloog: het labyrint

Nét Escher. Achter de hoofdingang van stadion Galgenwaard gaat een labyrint aan roltrappen schuil. Bij de Friese graficus met zijn surrealistische inslag was het trappenhuis van *Relativiteit* (1953) oneindig, hier leidt het naar de skyboxen, de burelen en de bestuurskamer van FC Utrecht. Kort gezegd: daar waar de macht en het geld liggen. Omhoog, even omlopen, nog een roltrap, en nog maar eens een – vijf verdiepingen in totaal.

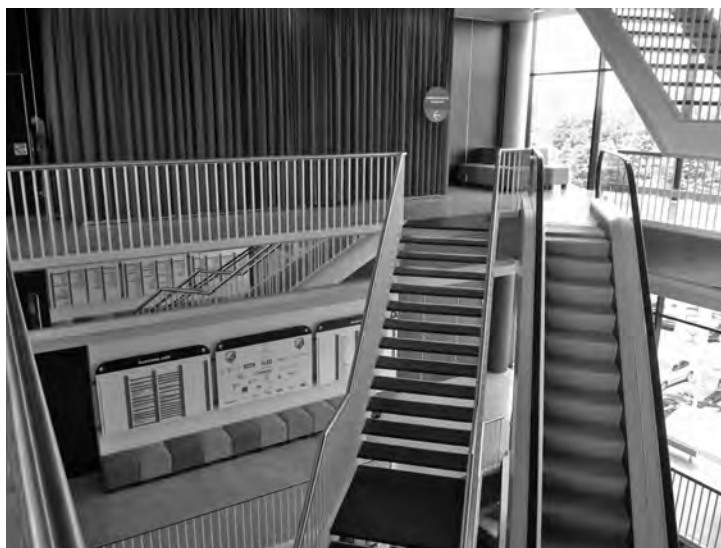

Het trappenhuis in de Galgenwaard

Op die ochtend van maandag 3 september 2007 was er sprake van tweerichtingsverkeer. De komende man ging met zijn entourage omhoog. De gaande man pakte in zijn eentje de roltrap naar beneden. Halverwege kruisten ze elkaar. De komende man knikte even, de gaande man zou zich daar later niets van kunnen herinneren. Een koningsdrama in de Galgenwaard. Oude koning eruit, nieuwe koning erin. Zoals het onnavolgbare lokale idiolect zou zeggen: *Utrege toestanden*. Daar waren er bij de club wel meer van, maar in vijftig jaar FC Utrecht moet dit toch wel de meest surrealistische van alle Utrechtse toestanden zijn geweest.

Zelf ken ik niet zo gek veel bestuurders. *Bestuurders*, zei mijn vader altijd – waaruit een zeker authen-

tiek Utrechts wantrouwen sprak jegens het gezag. De enige keer dat ik oog in oog met bestuurders stond was in het deftige Utrechtse hotel Noord-Brabant, en de tafel was groen. Wie lid wilde worden van voetbalclub UVV moest eerst langs de ballotagecommissie. Het zou goed kunnen dat Cies Bouwens daar ook bij was, mister UVV per slot, die nog een blauwe maandag voorzitter van FC Utrecht zou worden. Ik was acht, en blijkbaar slaagde ik ondanks een nerveus trillend ooglid met vlag en wimpel. Mijn debuut was bij het jaarlijkse polio-toernooi aan de Thorbeckelaan, dat zal wel geen toeval geweest zijn. Marco van Basten haalde trouwens de ballotage bij UVV later ook (maar die was nét iets beter).

Voetbal is heel belangrijk als je acht bent. Voetbal is nog steeds heel belangrijk als je achttien bent. Je kent de namen, je kent de rugnummers, je kent de clubhistories. Vervolgens komen er andere dingen voor in de plaats: meisjes, jongens, of iets er tussenin, muziek, studie, eerste baan, tweede baan, derde aanmaning van de Belastingdienst, je kent dat wel. Voetbal blijft leuk, maar dan eerder als bron van mooie verhalen. Vergeten culthelden (altijd goed). Jeugdherinneringen (zoals hier). Die schrijf ik met alle plezier op, soms puur voor de lol met Ronald Giphart, maar over bestuurders is het tot op heden nooit gegaan. Om Johan Crujff te parafraseren (die quote van die zak met geld): *Ik heb een bestuurder nog nooit de winnende zien scoren.*

Vijftig jaar FC Utrecht. Bij wat we gerust de Jalta-conferentie van de voetbalwereld mogen noemen sloegen op een geheime locatie (maar het was het afdelingsbureau van de KNVB aan de Biltstraat) en onder druk van de gemeente de bloedgroepen DOS, Elinkwijk en Velox op 15 juni 1970 de handen ineen. Proost! Per 1 juli 1970 was FC Utrecht officieel een feit.

Een wonder op zich, gegeven de onderlinge animositeit – verdeeld over de diverse Utrechtse wijken, destijds. En dat maakt het toch wel interessant om bij zo'n rumoerige fusieclub het labrynt van de macht te schetsen. Wie zijn en waren de mannen – meest mannen, alleen maar mannen – die daar de afgelopen decennia

vergaderden, erbij wilden horen, aan de knoppen wilden zitten, of in managementtaal: de voorwaarden wilden scheppen – doe je dit eigenlijk wel voor je plezier? Met, als het weer eens tegenzit, de pers in je nek en boze supporters in je voortuin? Om over het eisenpakket van de ontevreden sponsors maar te zwijgen. Lees je eigenlijk zelden iets over.

Dat surrealistische koningsdrama van 3 september 2007 zal in dit boek de *case study* worden. Een exemplarisch voorbeeld. Ik ga daarvoor op zoek naar de hoofdrolspelers van toen. Dat ze elkaar tijdens mijn respectievelijke interviews allemaal geregeld tegenspreken maakt voor de lezer niets uit. Integendeel: babylonische spraakverwarring is natuurlijk hét wezen van de bestuurskamer. Een kenmerk van het genre dat ik hier betracht – mondelinge geschiedenis, *oral history* – is het trouwens ook.

Daaromheen hangt een hectische voetbalgeschiedenis van jaren langs de afgrond scheren die heus niet alleen op FC Utrecht terugslaat. Je ziet het vaker in het betaalde voetbal: overal waar geldgebrek en ambitie elkaar kruisen breekt vroeg of laat een crisis uit. Toch befaamde clubs als FC Amsterdam, HFC Haarlem en FC Wageningen legden zo het loodje. FC Twente bijna. AZ had zijn soap rond Scheringa. En het invliegen van buitenlandse hulptroepen wil ook niet altijd helpen. Denk aan: de Georgiër bij Vitesse (Merab Zjordania).

De Mexicaan bij Roda JC (Mauricio Garcia de la Vega).
De Chinees bij ADO Den Haag (Wang Hui). Een crisis
als een vulkaaneruptie, en met een heel, heel lange aan-
loop. Tot die tijd wordt er gedanst.

1. De liefhebber

Zaterdag 23 november 2019. Louter gezelligheid in de bestuurskamer vanavond. Je zou niet zeggen dat FC Utrecht zojuist en tamelijk kansloos met 0-3 ten onder is gegaan tegen AZ, een van de grootste concurrenten voor een plek in het Europees voetbal. AZ is de oude ploeg van de nieuwe FC-trainer John van den Brom bovendien, wat voor hem toch wel extra pijnlijk moet zijn.

Hoor je hier niemand over. Er is een deejay, er is bier, en bitterballen, er wordt gelachen, en ook wemelt het van de clubiconen. Mister Utrecht Leo van Veen is er, zo in werkelijkheid een stuk kleiner dan gedacht – of hij moet met het verloop van de jaren wat gekrompen zijn. De legendarische FC-coach Nol de Ruiter – in 1988 met Rinus Michels Europees kampioen – is present, net als oud-speler Gertje Kruys, huidig commercieel directeur Joost Broerse, de voormalige perschef Harry van Dam, oud-voorzitter Martin Sturkenboom, het gaat er allerhartelijkst aan toe.

Leuk om zoveel archetypische Utrechtse koppen weer eens bij elkaar te zien. Ik heb daar eerder een boekje met die titel over geschreven. Even voor wie niet bekend is met de Utrechtse kop: scherp gesneden profiel, zo'n onderzoekende blik van: *kom mij niet te na...* – en een